

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of זרה of נ"ב learn בע"ה
Some of the topics we will learn about include.

עבודת כוכבים שהיה לה גינה או מרחץ
נהנין מהן שלא בטובה
ואין נהנין מהן בטובה
If an זרה exclusively owned a garden or a bathhouse,
a Jew may benefit only for free but not for pay.

The distinction between
בטובת כומרין
To pay money to the attendants of the זרה
And
טובת עובדיה
To pay money to those who worship the זרה.

The Gemara regarding from what
point does a זרה become forbidden?
משעת עשייה
From when it was made;
OR
עד שתיעבד
From when it was actually worshiped;

B And the distinction between

של עובד כוכבים
A זרה of a non-Jew
And
של ישראל
A זרה of a Jew.

The Gemara discusses the following three questions

1.
ריתך כלי לעבודת כוכבים מהו
If a metal utensil that had been used for זרה which
becomes טמא, broke, the pieces become טהור.

But if a Jew repaired the כלי, does the כלי revert back to
ישנה, its original טומאה or not?

2.
תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים מהו
If a non-Jew nullified food that was offered to זרה,
does the food become טהור or not?

3.
כלים ששימשו בהן בבית חוניו
מהו שישתמשו בהן בבית המקדש
Are utensils that were used in בית חוניו permitted to be used
in the בית המקדש or not?

A

עבודת כוכבים
שהיה לה גינה או מרחץ
נהנין מהן שלא בטובה
ואין נהנין מהן בטובה

בטובת כומרין
בטובת עובדיה

From what point does a זרה
become forbidden?
עד שתיעבד OR משעת עשייה

B

And the distinction between
של עובד כוכבים
A זרה of a non-Jew
and
של ישראל
A זרה of a Jew

ריתך כלי
לעבודת כוכבים מהו

תקרובת עבודת כוכבים
של אוכלים מהו

כלים ששימשו בהן בבית חוניו
מהו שישתמשו בהן בבית המקדש

1 So, let's review ...

Zugt Di Mishnah

עבודת כוכבים שהיה לה גינה או מרחץ
נהנין מהן שלא בטובה
ואין נהנין מהן בטובה

If an **זרה** exclusively owned a garden or a bathhouse,
a Jew may benefit from it only for free but not for pay.

However,

היה שלה ושל אחרים

נהנין מהן בין בטובה ובין שלא בטובה

If someone else was also a partner in the **גינה** or **מרחץ**, a Jew
may benefit from it even for pay.

The Gemara proceeds with a statement of אביי regarding
the רישא:

נהנין מהן שלא בטובת כומרין

ואין נהנין מהן בטובת כומרין

If the **זרה** was the exclusive owner, one is only
forbidden to pay money to the attendants of the **זרה**.

However,

לאפוקי טובת עובדיה דשרי

One is permitted to pay money to those who worship the
זרה.

However, in the סיפא

היה שלה ושל אחרים

אפילו בטובת כומרין נמי שפיר דמי

If the **זרה** was not the exclusive owner, one is
permitted to pay money even to the attendants.

And the Gemara mentions a second version of אביי that
applies this distinction to the סיפא:

היה שלה ושל אחרים

נהנין מהן

בטובת אחרים

ושלא בטובת כומרין

If the **זרה** was not the exclusive owner, one is
permitted to pay money only to those who worship the
זרה but not to the attendants, and certainly regarding
the רישא

אין נהנין מהן בטובת כומרין

If the **זרה** was the exclusive owner, one is certainly
forbidden to pay money to the attendants

=====

1

אלוף

עבודת כוכבים שהיה לה גינה או מרחץ
נהנין מהן שלא בטובה
ואין נהנין מהן בטובה

If an **זרה** exclusively owned a garden or bathhouse,
a Jew may benefit from it only for free
but not for pay.

היה שלה ושל אחרים

נהנין מהן בין בטובה ובין שלא בטובה

If someone else was also a partner in the **גינה** or **מרחץ**,
a Jew may benefit from it even for pay.

אביי

Regarding the **ל"א**

נהנין מהן שלא בטובת כומרין
ואין נהנין מהן בטובת כומרין

If the **זרה** was the exclusive owner, one is only
forbidden to pay money to the attendants of the **זרה**.

לאפוקי טובת עובדיה דשרי

One is permitted to pay money
to those who worship the **זרה**.

However, in the סיפא

היה שלה ושל אחרים

אפילו בטובת כומרין נמי שפיר דמי

If the **זרה** was not the exclusive owner,
one is permitted to pay money even to the attendants.

Second version of אביי

Applies this distinction to the סיפא:

היה שלה ושל אחרים
נהנין מהן בטובת אחרים
ושלא בטובת כומרין

If the **זרה** was not the exclusive owner,
one is permitted to pay money
only to those who worship the **זרה**
but not to the attendants

and certainly regarding the **ל"א**

אין נהנין מהן בטובת כומרין

If the **זרה** was the exclusive owner,
one is certainly forbidden to pay money to the attendants

2 The Gemara proceeds with a Machlokes regarding from what point does an עבודה זרה become forbidden?
 In our Mishnah רבי עקיבא holds
 עבודת כוכבים של עובד כוכבים
 אסורה מיד
 An עבודה זרה of a non-Jew become forbidden immediately from when it was made.
 However,
 ושל ישראל
 אין אסורה עד שתיעבד
 An עבודה זרה of a Jew becomes forbidden only after it was actually worshiped.

While in the Braisa רבי ישמעאל holds vice versa
 עבודת כוכבים של עובד כוכבים
 אינה אסורה עד שתיעבד
 The עבודה זרה of a non-Jew become forbidden only after it was worshiped;
 While
 ושל ישראל
 אסורה מיד
 The עבודה זרה of a Jew becomes forbidden immediately from when it was made.
 =====

2 What point does an עבודה זרה become forbidden?

<p>רבי יוחנן - רבי שמעון עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה עד שתיעבד The עבודה זרה of a non-Jew become forbidden only after it was worshiped</p>	<p>רבי עקיבא עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד An עבודה זרה of a non-Jew become forbidden immediately from when it was made</p>
<p>ושל ישראל אסורה מיד The עבודה זרה of a Jew becomes forbidden immediately from when it was made</p>	<p>ושל ישראל אין אסורה עד שתיעבד An עבודה זרה of a Jew becomes forbidden only after it was actually worshiped</p>

3

1.
The Gemara first discusses רבי ישמעאל's source for עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה עד שתיעבד

The Pasuk states
אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים cannot refer to the actual ground that was used for עבודה זרה, because מקומות דלא מיתסרי
The ground does not become forbidden, as the Pasuk states
אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם

Therefore, מקומות must refer to כלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים אשר עבדו
Utensils that were used for עבודה זרה, and the words עבדו teach שאין אסורין עד שיעבדו
The utensils of non-Jews become forbidden only after they were used for עבודה זרה.

And the same Pasuk continues with אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם

רבי ישמעאל holds there is a היקש, comparison from כלים to אלהיהם, the actual עבודה זרה, that teaches מזה כלים עד שיעבדו
אף אלהיהם נמי עד שיעבדו
The actual עבודה זרה of non-Jews also becomes forbidden only after it was worshiped, but not from when it was made.

While רבי עקיבא holds there is no היקש, because את הפסיק הענין
The word את is a separation between כלים and אלהיהם.
=====

3

1

The Gemara first discusses רבי ישמעאל's source for עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה עד שתיעבד

אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים

 מקומות
cannot refer to the actual ground used for עבודה זרה because מקומות דלא מיתסרי
The ground does not become forbidden as the Pasuk states
אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם

 מקומות
must refer to כלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים עבודה זרה אשר עבדו teaches
שאין אסורין עד שיעבדו
The utensils of non-Jews become forbidden only after they were used for עבודה זרה

And the same Pasuk continues with אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם

רבי ישמעאל holds there is a היקש from כלים to אלהיהם, the actual עבודה זרה, that teaches מזה כלים עד שיעבדו
אף אלהיהם נמי עד שיעבדו
The actual עבודה זרה of non-Jews also becomes forbidden only after it was worshiped, but not from when it was made

While רבי עקיבא holds there is no היקש, because

את הפסיק הענין
The word את is a separation between כלים and אלהיהם

4

2.

Then the Gemara proceeds with רבי ישמעאל's source for
ושל ישראל

אסורה מיד

The Pasuk that refers to ישראל states

'ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה תועבת ה

משעת עשייה

The זרה becomes תועבה, despised, and forbidden
from the time the Jew made it.

While רבי עקיבא holds תועבת ה comes to teach

דבר המביא לידי תועבה

The Jew receives an ארור, a curse, from when he makes the
זרה, because this will cause one to actually worship
the זרה.

=====

4

2

The Gemara proceeds with רבי ישמעאל's source for

ושל ישראל אסורה מיד

The Pasuk that refers to ישראל states

ארור האיש אשר יעשה

פסל ומסכה תועבת ה'

משעת עשייה

The זרה becomes תועבה and forbidden
from the time the Jew made it

While רבי עקיבא holds תועבת ה comes to teach

דבר המביא לידי תועבה

The Jew receives an ארור
from when he makes the זרה,
because this will cause one
to actually worship the זרה

5

3. Then the Gemara proceeds with רבי עקיבא's source for עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד

The Pasuk that refers to עכו"ם של states פסילי אלהיהם תשרפון באש משפסלו נעשה אלוה It is considered an עבודה זרה from when it was made.

While רבי ישמעאל holds that this Pasuk is the source for עובד כוכבים שפוסל אלוהו A non-Jew can nullify his עבודה זרה and it becomes permitted because the Pasuk states פסילי אלהיהם

And רבי עקיבא derives from the Pasuk's ending the source for עובד כוכבים שפוסל אלוהו Because the Pasuk concludes with לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך

The words לא תחמוד imply that the עבודה זרה is forbidden, while the words ולקחת לך imply that the עבודה זרה is permitted?

Therefore, we must say that the word פסילי can be interpreted two ways:
 Making it, or, nullifying it;
 פסלו לאלוה לא תחמוד
 If the non-Jew made the עבודה זרה, it becomes forbidden, פסלו מאלוה ולקחת לך
 But if the non-Jew nullified the עבודה זרה, it becomes permitted.
 =====

5

3

The Gemara proceeds with רבי עקיבא's source for עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד

The Pasuk that refers to עכו"ם states פסילי אלהיהם תשרפון באש

משפסלו נעשה אלוה It is considered an עבודה זרה from when it was made

While רבי ישמעאל holds this Pasuk is the source for עובד כוכבים שפוסל אלוהו A non-Jew can nullify his עבודה זרה and it becomes permitted because the Pasuk states פסילי אלהיהם

And רבי עקיבא derives from the Pasuk's ending the source for עובד כוכבים שפוסל אלוהו Because the Pasuk concludes with

לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך

Imply the עבודה זרה is permitted

?

Imply the עבודה זרה is forbidden

Therefore, we must say the word פסילי can be interpreted two ways: Making it, or, nullifying it;

פסלו מאלוה ולקחת לך
 But if the non-Jew nullified the עבודה זרה, it becomes permitted

פסלו לאלוה לא תחמוד
 If the non-Jew made the עבודה זרה, it becomes forbidden

6

4. Then the Gemara proceeds with רבי עקיבא's source for
 ושל ישראל
 אין אסורה עד שתיעבד

The previously mentioned Pasuk states
 ארור האיש וגו' ושם בסתר
 עד שיעשה לה דברים שבסתר
 A Jew's עבודה זרה becomes forbidden only after he
 committed the actions that one does in private, in other
 words, the actual service.

While רבי ישמעאל holds that this Pasuk is the source for
 עבודת כוכבים של ישראל שטעונה גניזה
 A Jew's עבודה זרה must be buried in the ground and ביטול is
 not effective, because the Pasuk states
 ושם בסתר

And רבי עקיבא derives from a different Pasuk the source
 for

עבודת כוכבים של ישראל שטעונה גניזה
 Because the Pasuk states
 לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח
 There is a היקש from מזבח to אשרה

מה מזבח טעון גניזה
 אף אשרה טעונה גניזה

Just like the stones of a מזבח must be buried because they
 are אסור בהנאה, so too a Jew's עבודה זרה must be buried.

=====

6

4

The Gemara proceeds with רבי עקיבא's source for

**ושל ישראל
 אין אסורה עד שתיעבד**

The previously mentioned Pasuk states

**ארור האיש וגו' ושם בסתר
 עד שיעשה לה דברים שבסתר**

A Jew's עבודה זרה becomes forbidden only
 after he committed the actions that one does in private,
 in other words, the actual service

While רבי ישמעאל holds this Pasuk is the source for
עבודת כוכבים של ישראל שטעונה גניזה

A Jew's עבודה זרה must be buried in the ground
 and ביטול is not effective

because the Pasuk states

ושם בסתר

And רבי עקיבא derives from a different Pasuk
 the source for עבודת כוכבים של ישראל שטעונה גניזה

Because the Pasuk states

לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח

There is a היקש from מזבח to אשרה

מה מזבח טעון גניזה

אף אשרה טעונה גניזה

Just like the stones of a מזבח must be buried

because they are אסור בהנאה,

so too a Jew's עבודה זרה must be buried

7 The Gemara proceeds with a question regarding טומאת עבודה זרה
 The טמא חכמים initiated that a זרה עבודה becomes זרה.

בעי רב המנונא
 ריתך כלי לעבודת כוכבים מהו
 If a metal utensil that had been used for זרה עבודה broke,
 the pieces become טהור.
 But if a Jew repaired the כלי does the כלי revert back to
 ישנה, its original טומאה or not?

Do we say that the concept of טומאה ישנה only applies to a
 כלי that had a טומאה דאורייתא but not to a כלי of זרה עבודה
 that only had a טומאה דרבנן?

OR
 The concept of טומאה ישנה does apply even to this טומאה
 כלי because זרה עבודה is most stringent?

תיקו
 This question remains unresolved.
 =====

7 **טומאת עבודה זרה**
 The חכמים initiated
 that a זרה עבודה becomes טמא

בעי רב המנונא
ריתך כלי לעבודת כוכבים מהו?
 If a metal utensil that had been used for זרה עבודה broke,
 the pieces become טהור.
 But if a Jew repaired the כלי
 does the כלי revert back to טומאה ישנה,
 its original טומאה or not?

טומאה ישנה
 only applies to a כלי
 that had a טומאה דאורייתא
 but not to a כלי of זרה עבודה
 that only had a טומאה דרבנן?

OR

טומאה ישנה
 does apply even to
 this טומאה דרבנן
 because זרה עבודה
 is most stringent?

תיקו

8 The Gemara proceeds with a second question.
 תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים מהו
 מי מהניא להו ביטול לטהרינהו מטומאה או לא
 If a non-Jew nullified food that was offered to זרה, does the food become טהור or not?

The Gemara explains there is no question regarding כלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים
 If one nullified utensils of זרה, they become טהור, because
 כיון דאית להו טהרה במקוה
 טומאה נמי בטלה
 A utensil can also attain טהרה through immersion in a Mikvah.

And there is no question regarding עבודת כוכבים של אוכלים
 If one nullified food that was the actual זרה, the food becomes טהור because
 כיון דאיסורה בטיל
 טומאה נמי בטלה
 Since the איסור הנאה ביטול removes, it can also remove the טומאה.

The question is merely regarding תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים

Do we say if one performed ביטול the food remains טמא, because
 כיון דאיסוריה לא בטיל
 טומאה נמי לא בטלה
 Since ביטול does not remove the איסור הנאה, therefore it does not remove the טומאה either.

OR

The food becomes טהור, because
 איסור דאורייתא לא בטיל
 טומאה דרבנן בטיל
 The ביטול only does not remove the איסור הנאה because it is מדאורייתא, but the ביטול does remove the טומאה because it is only מדרבנן.

תיקו

8 **תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים מהו מי מהניא להו ביטול לטהרינהו מטומאה או לא?**
 If a non-Jew nullified food that was offered to זרה, does the food become טהור or not?

The Gemara explains there is no question regarding כלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים
 If one nullified utensils of זרה, they become טהור

because
כיון דאית להו טהרה במקוה טומאה נמי בטלה
 A utensil can also attain טהרה through immersion in a Mikvah

And there is no question regarding עבודת כוכבים של אוכלים
 If one nullified food that was the actual זרה, the food becomes טהור

because
כיון דאיסורה בטיל טומאה נמי בטלה
 Since the איסור הנאה ביטול removes, it can also remove the טומאה

The question is merely regarding תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים
 Do we say if one performed ביטול...

The food becomes טהור, because
 איסור דאורייתא לא בטיל
 טומאה דרבנן בטיל
 The ביטול only does not remove the איסור הנאה because it is מדאורייתא, but the ביטול does remove the טומאה because it is only מדרבנן

OR

The food remains טמא because
 כיון דאיסוריה לא בטיל
 טומאה נמי לא בטלה
 Since ביטול does not remove the איסור הנאה of תקרובת, therefore it does not remove the טומאה either

תיקו

9 The Gemara proceeds with a third question regarding בית חוניו
 בית חוניו the son of הצדיק שמעון built a temple in the land of Egypt.

כלים ששימשו בהן בבית חוניו
 מהו שישתמשו בהן בבית המקדש
 Are utensils that were used in בית חוניו permitted to be used in the בית המקדש?

As the Gemara explains there is no question according to the opinion that

בית חוניו
 בית עבודת כוכבים היא
 בית חוניו was considered a עבודה זרה;
 The כלים certainly may not be used in the בית המקדש, because they became בהנאה אסור.

The question is only regarding the opinion that בית חוניו

לאו בית עבודת כוכבים היא
 בית חוניו was not considered a עבודה זרה;
 However, the חכמים initiated a קנס that
 כהנים ששימשו בבית חוניו
 לא ישמשו במקדש שבירושלים
 The Kohanim who served in בית חוניו are disqualified to do the עבודה in the Bais Hamikdash.

Do we say the קנס applies even to כלים?
 OR

כהנים הוא דקנסינהו רבנן משום דבני דעה נינהו
 אבל כלים לא
 The קנס applies only to the Kohanim that have understanding and they knew that this was forbidden, but the קנס does not apply to כלים that do not have understanding.

9

בית חוניו

שמעון הצדיק the son of חוניו
 built a temple in the land of Egypt

כלים ששימשו בהן בבית חוניו
 מהו שישתמשו בהן בבית המקדש
 Are utensils that were used in בית חוניו permitted to be used in the בית המקדש?

There is no question according to the opinion that

בית חוניו

בית עבודת כוכבים היא
 בית חוניו was considered a עבודה זרה;
 The כלים certainly may not be used in the בית המקדש, because they became בהנאה אסור

The question is only regarding the opinion that

בית חוניו

לאו בית עבודת כוכבים היא
 בית חוניו was not considered a עבודה זרה;
 However, the חכמים initiated a קנס that
כהנים ששימשו בבית חוניו
לא ישמשו במקדש שבירושלים
 The Kohanim who served in בית חוניו are disqualified to do the עבודה in the Bais Hamikdash

Do we say
 the קנס applies even to כלים?

OR

כהנים הוא דקנסינהו רבנן משום דבני דעה נינהו
 אבל כלים לא

The קנס applies only to the Kohanim that have understanding and they knew that this was forbidden, but the קנס does not apply to כלים that do not have understanding

10 And the Gemara concludes that the חכמים initiated a קנס even on כלים from the following Pasuk
 כל הכלים אשר הזניח המלך אחז במלכותו במעלו
 הכנו והקדשנו

הכנו
 שגזזנום

The Kohanim discarded the כלים of the המקדש that אחז used for זרה.

And

והקדשנו

שהקדשנו אחרים תחתיים

They replaced these כלים with other כלים.

And even though מדאורייתא these כלים did not become אסור because they belonged to הקדש, nevertheless, the חכמים initiated a קנס on כלים;

So too, regarding בית חוניו even though מדאורייתא the כלים did not become אסור because it was not זרה, nevertheless, the חכמים initiated a קנס on כלים.

10

The Gemara concludes
 the חכמים initiated a קנס even on כלים
 from the following Pasuk

כל הכלים אשר הזניח המלך
 אחז במלכותו במעלו
 הכנו והקדשנו

והקדשנו
 שהקדשנו אחרים
 תחתיים

They replaced
 these כלים
 with other כלים

הכנו
 שגזזנום

The Kohanim
 discarded the כלים
 of the המקדש
 that אחז used for זרה

And even though מדאורייתא
 these כלים did not become אסור
 because they belonged to הקדש,
 nevertheless, the חכמים initiated a קנס
 כלים on כלים
 So too, regarding בית חוניו even though מדאורייתא
 the כלים did not become אסור
 because it was not זרה,
 nevertheless, the חכמים initiated a קנס
 כלים on כלים